מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות מילים דו-משמעיות הקשורות לאוכל ולמטבח
- להבין איך ניקוד משנה את משמעות המילה
- לתרגל יצירתיות בעברית דרך משחקי לשון על מאכלים

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה – בחירה מרובה

1. ב – כלום, אף דבר
2. ב – ההבדל הוא בניקוד ובמשמעות
3. ב – לש אותו
4. ב – מלך הפלאפל
5. ג – כי הוא חמוץ בטעם וגם כינוי לדחייה חברתית
6. ב – אחת מילה לתיבול אוכל והשנייה אדם שעובד על ספינה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זו מילה דו-משמעית
2. לא נכון – לפעמים ל' היא מילת יחס ולא חלק מהשורש
3. נכון – אותן אותיות, ניקוד שונה, משמעות שונה
4. לא נכון – זה כינוי עממי ולא תואר רשמי
5. נכון – זהו תרגיל יצירתי בעברית

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. שום
2. מלח
3. לש
4. חמוץ
5. מלך

חלק ד' – התאימו מילה לשתי המשמעויות שלה

- 1 – ד (ירק לבישול, וגם מילה שמשמעותה כלום)
- 2 – א (מים קפואים, וגם אדם בלי שיער)
- 3 – ה (תבלין לאוכל, וגם עובד על ספינה)
- 4 – ג (חפץ לקריאה, וגם איש שחותך שיער)
- 5 – ב (בד שמסמל מדינה, וגם מי שנושא דגל)

חלק ה' – כתיבה ויצירה

1. יש לבדוק יצירתיות, שימוש נכון בתואר מלך/מלכה, וקשר ברור למאכל שנבחר
2. יש לבדוק שני משפטים נכונים עם שתי משמעויות שונות של אותן אותיות

חלק ו' – הסבר קצר

1. אותן אותיות בדיוק, אבל ההקשר במשפט קובע איזו משמעות מתאימה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דוגמה תקינה כמו שום/קרח/מלח
- הבנה שניקוד יכול לשנות משמעות לגמרי
- תשובה אישית עם הסבר קצר

טיפים להפעלה:

- מומלץ להקרין את התמונות מהדף ולתת לתלמידים לנחש את הפתרון לפני חשיפת התשובה
- כדאי לעודד את התלמידים לחפש בעצמם זוגות מילים נוספות עם ניקוד שונה
- אפשר להפוך את משימת היצירה (מלך/מלכת המאכל) לפעילות ציור קבוצתית בכיתה

דף תרגול: משחקי מילים בתמונות – אוכל ומטבח

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה ניפגש עם מילים מעולם האוכל שיש להן יותר ממשמעות אחת, כמו שום, קרח ומלח. נבדוק איך ניקוד, הקשר ומשחקי מילים יכולים לשנות את הפירוש של אותה מילה בדיוק.

1 חלק א' – הבנה – בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירוש המילה "שום" במשפט "אין לי שום דבר"?

א) ירק שמשתמשים בו לבישול ב) כלום, אף דבר ג) שם של מאכל חדש ד) תבלין מתוק

2. מה ההבדל בין "קֶרַח" (קפוא) ל"קֵרֵחַ" (בלי שיער)?

א) אין הבדל, זו אותה מילה בדיוק ב) ההבדל הוא בניקוד ובמשמעות ג) ההבדל הוא רק בכתיב

ד) ההבדל הוא רק במין הדקדוקי

3. מה עושה האופה לבצק לפני האפייה?

א) שם אותו במקרר ב) לש אותו ג) מצייר עליו ד) שוטף אותו

4. איזה כינוי מקבל לרוב דוכן שמכין את הפלאפל הכי טוב בעיר?

א) נסיך הפלאפל ב) מלך הפלאפל ג) שר הפלאפל ד) אדון הפלאפל

5. למה קוראים ללימון לפעמים "הבחור הכי חמוץ בשכבה"?

א) כי הוא קטן מכולם ב) כי יש בו הרבה מים ג) כי הוא חמוץ בטעם וגם כינוי לדחייה חברתית

ד) כי הוא צהוב

6. מה ההבדל בין מֶלַח למַלָח?

א) אין הבדל כלל ב) אחת מילה לתיבול אוכל והשנייה אדם שעובד על ספינה ג) שתיהן שם של דג

ד) מלח הוא תמיד שם פרטי

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המילה "שום" יכולה להיות גם ירק וגם מילה שמשמעותה "כלום"	☐	☐
2	האות ל' במילה תמיד שייכת לשורש המילה	☐	☐
3	ניקוד יכול לשנות לגמרי את משמעות המילה, כמו בספר וסַפָּר	☐	☐
4	"מלך הפלאפל" הוא תואר רשמי שמעניקים למקום הטוב ביותר	☐	☐
5	אפשר להמציא תואר מלכותי למאכל אהוב ולצייר אותו	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה _____ יכולה להיות גם ירק לבישול וגם מילה שמשמעותה "כלום"

2. ה_____ הוא תבלין שמוסיפים לאוכל, וגם שם לעובד על ספינה (בניקוד שונה)

3. לפני האפייה, האופה _____ את הבצק

4. אדם שלא מסתדר עם חברים נקרא לפעמים "הבחור הכי _____ בשכבה"

5. דוכן שמכין את הפלאפל הטוב ביותר בעיר מקבל את הכינוי " _____ הפלאפל"

4 חלק ד' – התאימו מילה לשתי המשמעויות שלה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שום	___	**א.** מים קפואים, וגם אדם בלי שיער
2. קרח	___	**ב.** בד שמסמל מדינה, וגם מי שנושא דגל
3. מלח	___	**ג.** חפץ לקריאה, וגם איש שחותך שיער
4. ספר	___	**ד.** ירק לבישול, וגם מילה שמשמעותה כלום
5. דגל	___	**ה.** תבלין לאוכל, וגם עובד על ספינה

5 חלק ה' – כתיבה ויצירה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו מאכל אהוב עליכם והמציאו לו תואר מלכותי (למשל: מלך החומוס, מלכת הפיצה). כתבו שני משפטים שמתארים אותו וספרו איך הייתם מציירים אותו

2. מצאו זוג מילים נוסף שנכתב אותו דבר אך נבדל רק בניקוד (כמו דגל/דגל או ספר/ספר), וכתבו משפט קצר לכל משמעות

6 חלק ו' – הסבר קצר

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין המילה "שום" במשמעות ירק לבין המילה "שום" במשמעות כלום

כרטיס יציאה

תנו דוגמה למילה אחת שיש לה שתי משמעויות שונות

מה עושה ניקוד למשמעות של מילה כמו ספר?

אילו מילים מהדף היום הכי הפתיעו אתכם ולמה?

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 🙁